

گرێبهسته‌که‌ی عه‌لاوی له‌گه‌ڵ Rogers & Barbour Griffith پروژه‌یه‌کی نیشتمانی یان هه‌ولێک بو‌گه‌رانده‌وه‌ی دیکتاتۆریه‌ت

مه‌مه‌دی مشیر

ره‌نگه‌ قیزه‌وه‌نترین دیارده‌ له‌ گوڤه‌پانی سیاسی عێراقی ئه‌مپوڤا ئه‌وه‌بی‌ت که‌ مرو‌ڤه‌ وه‌ک عه‌لاوی بانگه‌شه‌ی نیشتمانپه‌روه‌ری بکات که‌چی زو‌ر بی‌شه‌رمانه‌ وابه‌سته‌یی خو‌ی به‌ ول‌اتیکی ده‌ره‌کی یان لایه‌نیکی تایبه‌ت له‌و ول‌ته‌دا رابگه‌یه‌نی و له‌ هه‌مان کاتیشدا بانگی ئه‌وه‌ رادیری که‌ گوايه‌ پرۆسه‌یه‌کی گرنگی له‌ به‌رده‌سته‌ بو‌ چاکسازی بارودو‌خی ول‌ته‌که‌ی که‌ ره‌نگه‌ "بارودو‌خی عێراق سه‌راوژێرکا و کرده‌کانی کوشتنی تایفه‌گه‌ری که‌مبکاته‌وه‌".

سه‌ره‌تای پرۆسه‌ی سیاسی له‌ عێراقی دوای دیکتاتۆریه‌تدا گه‌لانی عێراق هینده‌ بایه‌خیان به‌ چیه‌تی و سیاسه‌ته‌کانی ئه‌و هیزه‌ نه‌ده‌دا که‌ له‌ دیکتاتۆریه‌ت رزگاری کردن، به‌لکو دلیان به‌وه‌ خو‌شبوو که‌ ئیدی له‌ سه‌ر ده‌ستی هه‌ر هیز و لایه‌نیکی بی‌ت، ته‌نانه‌ت به‌ شیوه‌یه‌کی کاتیش بی‌ت، ده‌توانن نه‌فه‌سیکی درێژتر له‌ جاران هه‌لمژن و له‌ که‌ش و هه‌وایه‌کی ئازاد و دیموکراسیانه‌دا گوزارش له‌ بیرو بو‌چوونه‌کانیان بکه‌ن و سه‌ربه‌ستانه‌ نوینه‌رانی سیاسی خو‌یان ده‌ستنیشان بکه‌ن. ئه‌م تامه‌زروویه‌ سیاسییه‌ی خه‌لکی عێراق له‌ ده‌ره‌نجامدا، هه‌روه‌کو ئه‌مپوڤا به‌دیارده‌که‌وی‌ت، جو‌ریک له‌ به‌ره‌للایی و سه‌رلیشیواوی و گیزه‌نگی سیاسی له‌و ول‌ته‌دا هینایه‌ ئارا که‌ به‌ هه‌یج شیوه‌یه‌ک پێشینه‌ی حوکمی دیموکراسی نه‌بووه‌، بو‌یه‌ سه‌ره‌تا ئاسایی بوو که‌ خه‌لک رازی بی‌ت به‌وه‌ی که‌سیکی کو‌نه‌ به‌عسی نه‌ناسراو و ئاشکرا نه‌بووی وه‌ک ئه‌یاد عه‌لاوی له‌ گیزاوی بارودو‌خی سیاسی ئه‌وکاتدا قه‌بول بکاو به‌ یه‌که‌مین سه‌روک وه‌زیرانی بپه‌سه‌ندی، هه‌لبه‌ت له‌مه‌شدا هو‌کاری ده‌ره‌کی رو‌لی سه‌ره‌کی هه‌بوو.

ئه‌و کات ته‌نانه‌ت له‌ نیو ئی‌مه‌ی کورد و کوردستانیشدا و‌اباو بوو که‌ عه‌لاوی مرو‌ڤیکی شاره‌زایه‌و له‌ سه‌ر ده‌ستی ئه‌ودا ده‌کری ئاینده‌یه‌کی باشت‌ر بو‌گه‌لانی عێراق دا‌یین بکری و هه‌ر گه‌لیک به‌ مافه‌ ره‌واکانی خو‌ی بکات و ته‌واوی ئایین و مه‌زه‌به‌کای عێراقیش به‌ بی‌ جیاکاری موماره‌سه‌ی مه‌راسیمه‌کانی خو‌یان بکه‌ن. ره‌نگه‌ ئه‌و بو‌چوونه‌ له‌ کوردستاندا له‌ویوه‌ سه‌رچاوه‌ی گرتبی که‌:

یه‌که‌میان: عه‌لاوی سه‌ر به‌ مه‌زه‌به‌بیکه‌ که‌ به‌ درێژایی میژوو له‌ عێراقدا چه‌وسینراوه‌ته‌وه‌و، که‌سیکیش بووه‌ له‌ گه‌ل حزبه‌که‌ی خویدا (حزبی به‌عس) ناکوکی هه‌بووه‌.

دووه‌میان: کورد و نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی غه‌یره‌ عه‌ره‌بیش له‌ رووی چه‌وساوه‌بییدا هاوبه‌ش و هاوده‌ردن له‌ گه‌ل شیعه‌دا و دژایه‌تی هه‌مان حزبه‌که‌ی پێشووتری عه‌لاویان کردووه‌.

سییه‌میشان: چونکه‌ سه‌رکرده‌یه‌تی سیاسی کورد له‌ سه‌ربه‌نمای ئه‌و خالانه‌ی سه‌ره‌وه‌ عه‌لاوی به‌

دوستیکی دیرین و هاوپهیمانیکی به هیژ و له پیشی خوئی ئەژمارده کرد له عێراقی دواى دیکتاتوریه تدا. به ههرحال نه عهلاوى توانى دان به خویدا بگری و زوو کارنامه راسته قینه کهى ئاشکرا نهکات و نه گهلانى عێراقیش له سهردهمى ئاشکرانه بوونى ئەودا ههستیان به گۆرانیکی ئەوتوکرد له بواری ئاسایش و چاره سه رکردنى کیشه رهواکانیان. ئەوه بوو ههه دواى کشانه وهى یه کجاره کی لیستی (الوطنیة العراقیة) له حکومه ته کهى مالیکى و تاوانبارکردنى له لایهن عهلاوییه وه به وهى که " **حکومه تیکی سه ربه ئیرانى پیکهیناوه** "، له دیداره تایبه ته کهى بهرنامه ی **Late Edition** ی ئەم دوا ییه ی توپرى **CNN** به ده رکوت که عهلاوى بو گهلانه وهى بو دهسلات ئاماده یه هه موو شیوازیکى نادرست و نارهوا بگریته بهر و ته نانه ت له پشته وهى هه موو فراکسیون و هیژه سه ره کییه کانی عێراقیش بسورپته وه و گریبه ستیکى نهینى له گهل کومپانیا یه کی وه کو **Rogers & Barbour Griffith** که تایبه ته به په یوه ندییه گشتییه کانی سه ر به حزبی کومارى فهرمانپه روا له ئەمريکادا، مۆرکات بو ئە وهى پرپاگه نده و زه مینه سازى بو بکه ن تا وه کو حکومه تی ئیستای عێراق لاوتر بکه ن و ئەو بگه رپننه وه دهسلات. ئەمه ئەگه ر هه ر شتیک بگه یه نی ت ئەوا سه ره تا به و مانایه دى که عهلاوى هه ر له سه ره تاى پرپوسه ی سیاسى له عێراقى دواى دیکتاتوریه تدا تا وه کو ئیستا هه رگیز به فیکرى پاراستنى بهرژه وه نده بالاکانى ئەم ولاته و گهلانى نه بووه، به لکو هه ر بانگه شه یه کیشى له مباره یه وه کردبى ته نها بو ئە وه بووه پیگه ی خوئی له ده سلاتدا سه قامگرت ر بکات.

پرپوژهى چاکسازى و دیموکراسییه تی که که سیکی وه ک عهلاوى ئەمپرو که به نیازه له ریگه ی کومپانیا یه کی بیانییه وه بو گهلانى عێراقى بهینى و کیشه کانی ئەوانى پی چاره سه ر بکات ده بى تا چه ند ره وابى و چ جوړه گۆرنا کارییه که به سه ر دوخی سیاسى عێراقدا بهینى که بهرژه وه ندی پیکه اته سه ره کییه کانی ئەم ولاته ی تیدا پاریزراو بی ت؟؟

رهنگه وهلامى ئەم پرسیا ره ی سه ره وه زوړ به کورتى ئە وه بی ت که چین و توپژه فره زه ره مره نده کانی ده ستى تیروړ و کوشتنى تایفه گه رى و بارى نا ئارامى عێراق پیویسته زوړ منه تبارى که سیکی وه ک عهلاوى بن که له بهرنامه که دا، دواى ئاشکرا کردنى کوپیه کی ئەو نامه ئەلیکترونییه ی کومپانیا ی **RBG** ئاراسته ی عهلاوى کردوه ، که تیدا ئامازه به و کریانه ده دات که دهکونه ئەستوى عهلاوى و پیویسته هه ر 3 مانگ جاریک به شیوه ی باجى نه گوړ و به برى 150 هه زار دو لار بیداته کومپانیا که، دواى که می که سه رسامى رایبگه یه نی که " **ئیمه داوامان له و کومپانیا یه کردوه تا کو یارمه تیمان بدات بیرو بوچوونه کانمان بخینه بهر ده ست عێراقییه نیشتمانپه روه رکان نه وه کو عێراقییه تایفه گه رکان** ". سهیره که سی که ئاوا بی شه رمانه باس له عێراقى بوون و نیشتمانپه روه رى بکات که چی خویشى توسقالیک نیشتمانپه روه رى تیدا نه بی ت!!

***تیبینی وته خوازاوه کانی نیوان دوو کهوانه له دهقی ئەو دیداردا هاتوون که توپرى CNN ماوه یه که**

له مه و بهر بلاوی كردو ته وه و جیگه ی ئاماژه پیکردنیشه که پروژه که ی عهلاوی له گه ل کومپانیای ناوبراودا به پیی گوته ی په یامنیری (سی ئین ئین) له کوشکی سپی (ئید هیئری) به ناو نیشانی ((سه رکده یه کی نوی له عیراقد)) یه، به قسه ی هیئری ئه و نامه یه له و روژه دا گه یشتوو که ویرنر و لیفین داوایان له په رله مانی عیراقی کردوو که مالیکی بگوین. ههروه ها په یامنیری ناوبرا و بو راستی ئه و گریبه سته له گه ل جیگری کومپانیا که دواوه که دانیییدا ناوه عهلاوی له گه ل کومپانیا که ی کریبه سته بو ئه م مه به سته مور کردوو. له لایه کی دیکه دا له وه لامی پرسیاریکی په یامنیری توپی (سی ئین ئین) دا که چ هوکاریک واده کات کومپانیا یه کی نزیك له کوشکی سپی به م کاره هه لسیته؟ وته بیژی کوشکی سپی (گوردن جوندرو) روونیکردو ته وه که گریبه سته کی له م چه شنه له نیوان عهلاوی و ئه و کومپانیا یه دا هه یه و رهنگه هوکاره که ئه وه بیته که پاره یه کی زوریان ده ست ده که ویت!!